

СЛОВОТВІРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІДЗООАПЕЛЯТИВНИХ ВІДВИГУКОВИХ ДІЄСЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Кушлик О. П.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

У статті окреслено словотвірний потенціал відзоопелятивних відвигукових дієслів української мови. Ця розвідка продовжує серію досліджень дериваційної спроможності мотивувальних слів різної частиномовної належності (а в межах них різного походження) загалом і похідних дієслів зокрема на предмет установаження типології словотвору з опертям на твірну основу як типологізувальний чинник. Обґрунтовано актуальність порушеної проблеми – наголошено, що для установаження типології словотвору з опертям на твірну основу як типологізувальний чинник необхідне обстеження словотвірної спроможності слів різної частиномовної належності, зокрема її класів слів, які перебувають на периферії системи частин мови.

Об'єктом зацікавлення постають відвигукові дієслова, мотивовані т. зв. зоопелятивами, тобто апелятивними вигуками, використовуваними для прикликання, відганяння свійських тварин і птахів, а також для спонування їх до певних дій на кшталт *коськати, таськати, цуцукати, труськати, тюкати, тпруськати, кишкати, вйокати, собкати, цабекати, тпрукати, улюлюкати* тощо. Зауважено, що склад таких відзоопелятивних відвигукових дієслів (вони постають за допомогою суфікса *-а- / -ка-*) у сучасній українській мові не численний і структурований з урахуванням функційного навантаження того чи того вигука трьома групами, які формують: 1) дієслова, мотивовані зоопелятивами, які використовують для підкликання тварин; 2) дієслова, мотивовані зоопелятивами, за допомогою яких відганяють тварин; 3) дієслова, утворені від зоопелятивів, якими спонукають тварин до певних дій.

З використанням словотвірної парадигми як комплексної дериваційної одиниці, адекватної основоцентричному аспектові аналізу словотвірних явищ, процесів тощо, систематизовано деривати, які безпосередньо мотивовані відзоопелятивними відвигуковими дієсловами; установажено континуум словотвірних значень, які виражають вершинні дієслова, і можливий розвиток різних відтінків у тому чи тому контексті; визначено набір словотворчих засобів, за допомогою яких постають деривати; окреслено чинники, які зумовлюють встановлений словотвірний потенціал відзоопелятивних відвигукових дієслів в українській мові.

Ключові слова: основоцентричний аспект розвитку дериватології, твірна (мотивувальна) основа, зоопелятив, відзоопелятивне відвигукове дієслово, словотвірне значення, словотворчий засіб, словотвірна парадигма, морфологічна зона.

Kushlyk O. P. The word-forming potential of zoo-appellative interjectional verbs in the Ukrainian language. The article is devoted to the analysis of the word-forming potential of zoo-appellative interjectional verbs in the Ukrainian language. This research continues a series of studies of word-forming capabilities of motivational words belonging to different parts of speech in general and derivative verbs in particular in order to establish the word-formation typology based on the stem as a typological factor. First and foremost, the author considers different approaches to determining the status of interjections in the modern Ukrainian language grammar and to semantic differentiation conditioned by the context-intonation heterogeneity

The object of interest is interjectional verbs motivated by the so-called zoo-appellatives, i.e. appellative interjections that are used to call or drive away domestic animals and birds, as well as to control the actions of some domestic animals, such as *koskaty, taskaty, tsutsukaty, truskaty, tiukaty, tpruskaty, kyshkaty, viokaty, sobkaty, tsabekaty, tprukaty, uliuliukaty* etc. It is noted that the number of such zoo-appellative interjectional verbs (coined with the suffix *-a- / -ka-*) in the modern Ukrainian language is not numerous and, given the functional load of an interjection, is structured into three groups, which form: 1) verbs motivated by zoo-appellatives that are used to call animals; 2) verbs motivated by zoo-appellatives that are used to drive away animals; 3) verbs formed from zoo-appellatives to denote commands that control animals.

By using a word-formation paradigm as a complex derivational unit, adequate to the stem-centric aspect of analyzing word-formation phenomena, processes, etc., the author systematizes derivatives that are directly motivated by zoo-appellative interjectional verbs; establishes a continuum of word-forming meanings expressed by apex verbs and a likely development of different shades in a certain context; identifies a set of word-forming means for coining derivatives; outlines the factors determining the established word-forming potential of zoo-appellative interjectional verbs in the Ukrainian language.

Key words: stem-centric approach of the word-forming development, stem, zooappellate, zooappellative interjectional verb, word-forming meaning, word-forming means, word-forming paradigm, morphological zone.

Постановка проблеми і обґрунтування необхідності її розгляду. Основоцентричний аспект розвитку дериватології, у ракурсі якого відносно

недавно почали досліджувати словотвірну систему сучасної української мови і результати аналізу якого доповнюють дані, одержані з урахуванням

принципів, механізмів опису дериваційних процесів крізь призму формантоцентричного аспекту, передбачає залучення різносистемних мовних одиниць на предмет визначення словотвірних можливостей їхніх твірних основ. Це уможлиблює розширити площу дослідження з опертям на твірну основу як типологізувальний чинник аж до повного охоплення нею всієї твірної бази з тим, щоб виявити типологію словотвору» [5, 27]. До того ж важливо окреслити словопороджувальні можливості як центральних, так і периферійних, як первинних, так і вторинних класів слів, як численних, так і нечисленних груп слів, як продуктивних, так і непродуктивних мовних одиниць, що відображатиме об'єктивність одержаних результатів і слугуватиме підставою для адекватних узагальнень. «Незначна заповнюваність парадигм засвідчує лише слабку словопороджувальну властивість твірних слів, але є важливим показником у виявленні типології словотвірних парадигм» [6, 218].

Одну з таких нечисленних груп системних одиниць, виокремлених з опертям на частиномовний критерій, а в подальшому розрізнені за походженням, формують відвигукові дієслова, зокрема дієслова, мотивовані апелятивними вигуками, використовуваними для прикликання, відганяння свійських тварин і птахів, а також для спонукання їх до певних дій, – т. зв. зооапелятивами. Дериваційний потенціал відвигукових дієслів, на противагу відіменниковим, відприкметниковим і відзвуконаслідувальним, словотвірну парадигматику яких значною мірою встановлено [10; 11], ще не був об'єктом докладного аналізу, що й зумовило актуальність пропонованої теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з окресленням семантично-структурних особливостей зооапелятивів, з'ясуванням їхньої генези, функційних можливостей, неодноразово поставали у центрі уваги українських лінгвістів – безпосередньо чи у площині дотичних проблем. Особливо активно досліджують природу зооапелятивів українські діалектологи, серед них – Н. Прилипко (ареальна характеристика вигуків, якими кличуть чи відганяють свійських тварин) [18], П. Гриценко (на матеріалі західноєвропейських говірок) [3], Н. Гуїванюк (на матеріалі буковинських говірок) [4], Й. Пуїо (на матеріалі українських говорів району Карпат) [19], Г. Шкурко (на матеріалі українських говорів Закарпаття) [22], Т. Тищенко (на матеріалі східноподільських говірок) [20], Н. Шеремета (на матеріалі південноволинсько-подільського ареалу) [21], Д. Марєєв (на матеріалі східнополіських говірок) [15], В. Куриленко (на матеріалі поліських говорів) [8] та ін.

Обсяг зооапелятивів сучасної української літературної мови разом з іншими вигуками установили Л. Мацько [16], К. Городенська [1], приділивши належну увагу характеристиці їхніх фонетичних, семантичних, стилістичних особливостей, з'ясуванню будови, походження тощо.

Відвигукову лексику, тобто лексику, яка мотивована вигуками (серед іншого й зооапелятивами), – на предмет з'ясування частиномовного статусу її, опису

словотвірних моделей, за якими вони постали, – вивчала О. Й. Курило [9]. Проте відвигукова лексика сама з часом постає мотивувальною базою для подальшого продукування слів.

Визначення словопороджувальної спроможності відвигукових дієслів загалом і відзоапелятивних зокрема продовжує розпочате нами докладне обстеження дериваційної здатності похідних дієслів української мови [10; 11]. Як і для будь-якого комплексного дослідження, важливо окреслити засади систематизування фактичного матеріалу – у нашому випадку відвигукових дієслів української мови як вершини словотвірних парадигм, що і зроблено в наших попередніх працях [12; 13].

Формулювання мети і завдань статті. Мета пропонованої студії – установити словотвірний потенціал відзоапелятивних відвигукових дієслів української мови. Реалізація поставленої мети передбачає виконання низки завдань, зокрема: репрезентувати корпус відзоапелятивних дієслів української мови з конкретизацією семантики; виявити наповнення їхніх словотвірних парадигм, структуруючи відповідними морфологічними зонами; у межах кожної зони з'ясувати континуум семантичних позицій, заповнених тим чи тим дериватом, і набір словотвірних засобів, за допомогою яких постають ці деривати; назвати чинники, що зумовлюють дериваційну поведінку відзоапелятивних дієслів української мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Серед вторинних дієслів сучасної української мови відвигукові утворення посідають скромне місце, поступаючись своєю системністю й кількістю, серед іншого, і відзвуконаслідувальним дієсловом, для твірних основ яких характерні однозначність, мінімальна залежність щодо вираження того чи того семантичного відтінку від контексту, обмежений набір словотвірних засобів [11, 322], що сприяє певною мірою їхній словотвірній активності.

Різномудра граматичного статусу вигуків (докладніше про це див. [13, 18]) спричинює різне дефінування їх, різний компонентний склад, опертий на відповідний граматичний статус. Для опису словопороджувальної здатності вигуків приставимо до позиції тих лінгвістів, хто вважає вигуки особливим класом слів, які, не маючи ні лексичного, ні граматичного значення, слугують для вираження різних почуттів, емоцій, спонукання до дії, а також усвідомленого колективом смислового змісту (елемента думки) [2, 302].

Основним словотвірним засобом, який переводить вигукові основи (здебільшого первинного походження) до дієслівних, є суфікс **-а- / -ка-**, напр.: *агейкати, акати, ахкати, екати, ейкати, ехкати, нукати, огокати, ойкати, охкати, пхекати, тьхукати, тьфукати, хекати, хукати, узукати* та ін.

Відвигукові дієслова в ролі вершин словотвірних парадигм – з урахуванням відомих у лінгвоукраїністиці семантичних класифікацій вигуків, які запропонували Л. Мацько [17, 59], К. Городенська [1, 737–741], О. Курило [9, 5–6], І. Жагаляк [7, 29–33], В. Горпинич [2, 304–305] та ін., і превалюванням у цих класифікаціях думки щодо незаперечного

вирізнення емоційних та імперативних вигуків (з більшим чи меншим ступенем конкретизації їх контекстним чи ситуативним оточенням) – об'єднано у два структурно-семантичні типи: відвигукові дієслова, мотивовані емоційними вигуками, та відвигукові дієслова, мотивовані імперативними вигуками [9, 5–6; 12, 26]. Відвигукові дієслова, мотивовані імперативними вигуками, поділяють на відвигукові дієслова зі значенням заборони (здебільшого йдеться про вербальну діяльність), спонукання до певних дій тощо та відвигукові дієслова апелятивного характеру (відапелятиви), тобто із семантикою волевиявлення, які, зі свого боку, розмежовують з урахуванням того, до кого адресований мотивувальний вигук – людей чи тварин.

Вигуки, адресовані до тварин, становлять групу слів, яка є складником лексики тваринництва – однієї з найдавніших за походженням в українській мові, що зумовлено історичним чинником, зокрема давністю зародження тваринництва (скотарства, вівчарства, свинарства, конярства, козівництва, кролівництва, птахівництва [14, 315–321]) в Україні як важливого виду господарства і водночас як свідчення матеріальної культури нашого народу. Склад цих вигуків в українській мові, а особливо в діалектному мовленні, є надзвичайно строкатий, на що впливає особливе світосприйняття носіїв мови певного ареалу, їхні умови проживання, спосіб життя і відповідно поширеність / непоширеність тієї чи тієї галузі тваринництва на цій території, рід заняття, спілкування людини зі світом природи тощо [4, 105]. Ці фактори є причиною відносної нестабільності складу зоапелятивів у сучасній українській літературній мові (за нашими спостереженнями, у тлумачних словниках засвідчено досить нейтральні щодо емоційно-звукового вияву вигуки і такі, якими послуговуються у кількох регіонах).

Дієслова, мотивовані зоапелятивами, формують підгрупу дієслів зі значенням мовлення, експлікуючи значення 'вимовляти (викрикувати, повторювати) слово (зоапелятив), звернене (-ий) до тварин'. Нестабільність складу зоапелятивів у сучасній українській літературній мові зумовлює відповідно обмежені можливості, щодо творення від них дієслів. Залежно від виду передбачуваного контакту між людиною і твариною (спонукання до дії, різних команд, фірманських настанов тощо), вони формують три групи слів: 1) дієслова, мотивовані зоапелятивами, які використовують для підкликання тварин, напр.: *коськати* (адресований до коней), *таськати* (до качок), *вацюкати* (до свиней), *чучукати* (до поросят), *биркати* (до овець), *тютюкати* (до курей), *кицькати* (до котів), *цуцукати* (до собак), *труськати* (до кролів), *ціпкати* (до курчат), *тетати / текати* (до гусей), *пулюкати* (до індиків) та ін., напр.: *Мієчка ходила і кицькала весь наступний день до обіду, але рудого не було* (16, 202); 2) дієслова, мотивовані зоапелятивами, за допомогою яких відганяють тварин, напр.: *кишкавати* (до свійської птиці й інших птахів), *агуськати* (до птахів), *тюкати* (до птахів), *тютюкати* (до птахів), *тпруськати* (до котів), *галакати* (до кабанів), *бейкати* (до диких звірів), *туйкати* (до диких звірів),

чучукати (до поросят) тощо, напр.: *Закишкавши на голубів (він тепер кишкав на будь-яку птицю, ні на мить не забуваючи зловісного Мамайового пророкування), пан Куна-Стародупський, ще гарячий від наскоку гончарівни, загримав на молодого мельничука* (14, 454); 3) дієслова, утворені від зоапелятивів на позначення команд, що керують тваринами (йдеться здебільшого про велику рогату худобу чи коней, яких використовують як тяглову робочу силу в господарстві чи для пересування), напр.: *війокати, нокати, нукати, тпрукати, зикати* (до коней), *собкати, цабекати, гейкати* (до волів), *улюлюкати* (до собак) та ін., напр.: *...погонич щосили війокав на коней, бо покляжа була важка, аж трицало* (10, 81).

Мовознавці зауважують, що іноді для відгону та прикликання тварин можуть використовувати той самий вигук (кваліфікують такі логіко-сміслові відношення як енантіосемійні). Відмінність наміру стосовно спонукання тварин до тих чи тих дій полягає в інтонації, з якою вимовляють вигук: для підкликання характерна наспівна вимова, протяжність [20, 154]. Дієслова, мотивовані такими вигуками, відповідно можуть уживатися із цими двома протилежними значеннями. Таким, наприклад, є дієслово *чучукати*, утворене від вигука *чу-чу-чу*, яким прикликають або відганяють поросят.

Незважаючи на наведену семантичну диференціацію відзоапелятивних відвигукових дієслів, вони всі постають за допомогою того самого словотворчого засобу – суфікса *-а-* / *-ка-* і формують один словотвірний тип «вимовляти (повторювати) зоапелятив, від якого утворилося дієслово», а отже, їхню словотвірну спроможність аналізуватимемо сукупно.

Типову словотвірну парадигму відзоапелятивних відвигукових дієслів зі словотвірним значенням «вимовляти (повторювати) зоапелятив, від якого утворилося дієслово» сформували деривати двох морфологічних зон – субстантивної і вербальної. До субстантивної зони входять деривати лише на позначення опрідметненої дії. Виразником цього транспозиційного словотвірного значення є традиційно суфікс *-нн-* / *-енн-*, *-інн-*. Іменники із дериваційним значенням «опрідметнена дія» постали майже від усіх аналізованих дієслів, напр.: *таськання, цуцукання, труськання, вацюкання, биркання, тютюкання, ціпкання, тюкання, тютюкання, тпруськання, туйкання, галайкання, війокання, собкання, цабекання, тпрукання, гейкання, нокання, улюлюкання* та ін., напр.: *Він [стійковий] мав зголощувати постріли в лісі, брехіт собак, говорення, свист, підозрілі рубання сокирою, війокання на коней, перекликування, будь-який тріск, шурготіння палатки і бренькіт зброї, верескливий крик сойок, крячок тощо* (8); – *...Пан Добрянський, знаєте, такого не люблять, – засовався на сидінні Якубій. – То правда, не люблять, – прохрипів також Ясько Дримба, і це було сьогодні перше його слово, якщо не рахувати війокання і тпрукання* (21, 208). Деякі з наведених іменників, згідно з даними лексикографічних джерел, здатні розвивати вторинне, результативне значення – 'звуки, утворені внаслідок виконання дії', що відповідно засвідчено прикладами

функціонування тих чи тих дериватів у певному контексті, напр.: *Заіржав за вікном кінь, почувлися тпрукання та тупотіння, одутлий, з налитим черв'яком обличчям корчмар – либонь, сам вельми часто цідується з шийкою пляшки, – побіг надвір* (18, 111); *Там завжди чути було вйокання та гейкання на коней, що не могли собі дати ради з важкою бочкою із горілкою* (5, 38). За умови експлікування дериватом вторинного, результативного значення з'являються всі підстави кваліфікувати словотвірне значення таких похідних одиниць як транспозиційно-мутаційне.

Проте певної системності фіксування значень відвігукових іменників загалом і відзоопелятивних зокрема у словниках немає, що, очевидно, цілком можна пояснити відставанням лексикографічної практики від розвитку мови як системи. Наприклад, у другому з наведених речень, окрім деривата *вйокання* на позначення 'звуки, утворені внаслідок виконання дії', вжито ще слово *гейкання* – субстантивний дериват, мотивований відзоопелятивним відвігуковим дієсловом *гейкати*. У тлумачних словниках це слово засвідчено лише зі значенням 'дія за значенням *гейкати*' (СУМ, II, 46; ВТССУМ, 226; СУМ-20, 502), проте з контексту зрозуміло, що йдеться не про саму дію, а власне про результат цієї дії – звуки, утворені внаслідок цього. І таких випадків, тобто фіксування лише основного транспозиційного значення, немало: лише з одним транспозиційним словотвірним значенням подають словники деривати: *таськання* (ВТССУМ, 1432; СУМ-20*), *ццюкання* (ВТССУМ, 1590; СУМ-20*), *вацюкання* (ВТССУМ, 114), *тютюкання* (ВТССУМ, 1488, СУМ-20*), *тпруськання* (ВТССУМ, 1466, СУМ-20*), *туйкання* (ВТССУМ, 1484; СУМ-20*), *собкання* (ВТССУМ, 1352; СУМ-20*), *цабекання* (ВТССУМ, 1578; СУМ-20*), що певною мірою не відображає семантику цих слів у реченнях, де вони передають 'звуки, утворені внаслідок виконаної дії'.

Тлумачення слова *нокання* у словниках різного періоду яскраво засвідчують кодифікування розвитку семантичної структури слова: «Словник української мови» в 11 т. і «Великий тлумачний словник сучасної української мови» (за ред. В. Бусела) фіксують ще одне значення слова – 'дія за значенням *нокати*' (СУМ, V, 440; ВТССУМ, 790), тоді як «Словник української мови» у 20 т. вже реєструє аналізоване слово з двома значеннями – 'дія за значенням *нокати* і звуки, утворювані цією дією' (СУМ-20, X, 600), що підтверджують і приклади вживання цього деривата в різних контекстах, напр.: *Ніякі підганяння, вйокання, нокання, ніякі батого, палиці, дрюки не помагали, об них можна було ламати оглоблі, однаково ні Бидло, ні Лапко не зрушить з місця, коли в нього немає такого задуму чи бажання; це були й не коні* (9, 341) і *Крик і нокання та тпрукання, прокльони й одчайдушна, розпучлива матюкня клетотять у темряві...* (2, 473).

До субстантивної зони належать також т. зв. потенційні деривати *кицькало*, *цабекало*, *тпрукало*, *нокало*, *гейкало*, *чучукало* та інші з мутаційним

словотвірним значенням «виконавець дії», які, зі свого боку, слугують твірними для похідних одиниць на кшталт *Кицькало*, *Цабекало*, *Тпрукало*, *Нокало*, *Гейкало*, *Чучукало* та інших, напр.: – *Держи! Лови! Хапай! Та, хоча Вітя і Вова не дуже й тікали, ні Гицельцап, ні Тпрукало-Нокало ніяк не могли їх упіймати* (20, 47); *Кожній із таких розмов передує розлогий вступ, де журналіст, такий собі Ізидор Кицькало, детально описує свою зустріч із зіркою та враження від особистого спілкування* (22, 689); *Тільки й чути було, як десь далеко свистіла в череп'яні коники й півники невгамовна дівтора, та це побіля самого кону старезний кобзар Собко-Цабекало, прислухаючись до своєї бандури, звично підкручував кілочки...* (14, 235). Ці власні назви на позначення українських прізвищ постали внаслідок переосмислення семантики т. зв. потенційних іменникових дериватів з мутаційним словотвірним значенням «виконавець дії» *кицькало*, *цабекало*, *тпрукало*, *нокало*, *гейкало*, *чучукало* та ін. (деривати утворені за допомогою суфікса -л(-о)), які, характеризуючи певні дії людини ('набридливо, над міру вимовляти те, що названо твірною основою'), слугують способом створення емоційно-оцінних назв осіб, які виконують ці дії. Зрозуміло, що лексикографічні джерела не фіксують ні первинного значення цих слів, ні вторинного, але приклади функціонування засвідчують потенційні можливості розвитку такої семантичної позиції у складі субстантивної зони.

Вербальну зону репрезентовано дериватами зі словотвірними значеннями «почати виконувати дію», «виконувати дію упродовж нетривалого періоду» як різновидами темпоральних модифікацій і «виконувати дію один раз (однократно)» та «виконувати дію багато разів» як різновидами значення кратності, які вирізняють серед квантитативних модифікацій.

Виразником словотвірного значення «почати виконувати дію» є традиційно префікс *за-*, напр.: *загейкати*, *закишкати*, *заулюлюкати*, *затюкати*, *занокати*, *занукати*, *засобкати*, *затпрукати* та ін., напр.: *Та на передній мажі дід Микола гучно загейкав «цоб-цабе», і валка посунулася швидше...* (7, 8); *По невдалій спробі підіпхнути воза руками Лаврін і Марко витягли з містка вузьку мостину, підклали під заднє колесо, загейкали, засобкали; вигинаючи короткі ситі шії, волики налягли, гарба заскрипіла, погойдуючись, впливла на сухе* (1, 190); *Злякани несподіваною появою велетенського звіра, конячини шарпнулися вбік; люди, що дримали у возах, затпрукали і схопилися за віжки* (3, 126).

Потенційно кожне з вершинних дієслів, що позначають дію, виконання якої можливе упродовж обмеженого певним відтинком часу, може реалізувати семантичну позицію «виконувати дію упродовж нетривалого періоду часу» – інакше кажучи, виражати делімітативне темпоральне словотвірне значення. Проте на сьогодні це значення засвідчено у словниках тільки за вершинними дієсловами *нокати* і *гейкати*. Виразником семантичної позиції є традиційно префікс *по-*, пор.: *понокати* (СУМ, VII, 165; ВТССУМ, 1049; СУМ-20*), *погейкати* (СУМ, VI, 706; ВТССУМ, 1003; СУМ-20*), напр.: *Погейкали вівчарі*

* Таким маркером позначено електронну версію «Словника української мови: у 20 т.»

та й зігнали з гір і саме літо (11, 40). Іноді значення нетривало виконуваної дії, виражене такими дієсловами, у реченнях може супроводжуватися часовими конкретизаторами – конструкціями, що позначають часову тривалість, – або прислівниками із семантикою міри й ступеня вираження тієї чи тієї дії, напр.: **Погекав** трохи, а далі воли й самі неспішно рухались. Дещо інше значення розвинуло слово **гейкати** в реченнях ...а граф збуджений та веселий **погейкав** волами на снях далі на **Копайгород** (23, 87); ...спорядила я візка, запрягла в нього корову, посадила діток (троє меншеньких умістилися в ящик дерев'яного чемо-дана), і **погейкала** на **Ванярку** (4, 135). Тут маємо випадок подальшого розвитку семантичної структури деривата **погейкати**: актуалізовано переосмислене значення руху, переміщення – «вигукуючи, переміститися, поїхати» до вказаного пункту. А отже, цілком можна констатувати синкретизм словотвірного значення – дериват **погейкати** в наведених двох прикладах більшою мірою виражає мутаційне словотвірне значення.

Семантика кратності виконання дії як різновиду квантитативних модифікацій репрезентоване дериватами двох різновидів – зі словотвірними значеннями однократності та повторюваності виконання дії. На експлікуванні першого з них спеціалізується суфікс **-ну-**, пор.: **війкнути**, **гейкнути**, **кишнути**, **нокнути**, **зикнути**, **тпрукнути**, **тпрусьнути**, **тюкнути**, **улюлюкнути** тощо, напр.: **Війкнув** [Філон] на **кобилу**, але вона навіть голови не підвела (17, 500); **Семен гейкнув** на **волів** і **закрутив** над їх **головами батогом** (7, 16); **Потім раптом зігнувся**, **свиснув**, **улюлюкнув** і **враз десяток сірих звірин із сталевими мускулами й щелепами, захлинаючись від люті, кинулися пружинистим скоком навздогін хлопцеві** (15, 107). Багатократність виконання дії виражають відзоопелятивні відвигукові дієслова недоконаного

виду, утворені за допомогою конфікса **по- ... -ува- / -юва-**, пор.: **погейкувати**, **повйокувати**, **понокувати** та інші, напр.: **Кучер Охрім понокував** на **пару добрих коней**, що аж **лиснули**, немов **круки** (24, 289). Ці деривати можуть виражати додаткові семантичні відтінки – ‘час від часу виконувати цю дію’, напр.: **Дядько Андрій дуже любив своїх коней**, час від часу **крутив батогом над ними**, **повйокував**, але **ніколи не вдарив**, бо ж **недарма називав їх дїтьми** (1, 107), або ‘злегка, не повною мірою виконувати дію’, напр.: ...**ти**, **втративши вже надію**, що **вирвешся коли-небудь з цього форшпану**, тихо **повйокував** на **батькових шкапенят...** (13, 89); **На сидінні гордовито височів вуйко Михайло**, **злегка поторгував віжками** й **понокував** на **своїх рисаків** (6, 114).

Висновки та перспективи досліджень. Відзоопелятивні відвигукові вербативи є підгрупою відвигукових дієслів як різновиду похідних дієслів сучасної української літературної мови. Склад відзоопелятивних відвигукових дієслів не численний, що зумовлено особливістю самої природи зоопелятивів, ступенем поширення їх, частотою уживання на тій чи тій території тощо. Їхній словотвірний потенціал досить обмежений – деривати належать лише до двох зон: субстантивної і вербальної. Субстантивну зону заповнено реальними девербативами з транспозиційним словотвірним значенням «предметна дія» і потенційними девербативами з мутаційним словотвірним значенням «виконавець дії», які мотивують похідні одиниці – прізвищеві номени, які постали внаслідок семантичної деривації. Вербальна зона наповнена похідними зі словотвірними значеннями «почати виконувати дію» і «виконувати дію упродовж нетривалого часу» як різновидами темпоральних модифікацій та «виконати дію один раз» і «виконувати дію багато разів» як різновидами квантитативних модифікацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Городенська К. Г. Слова-речення. *Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. С. 732–750.
2. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підручник. Київ : Академія, 2004. 335 с.
3. Гриценко П. Ю. Тваринницька лексика українських західностепових говірок. Питання організації тематичної групи. *Структура українських говорів*. Київ : Наукова думка, 1982. С. 142–170.
4. Гуйванюк Н. Вигуки у буковинських говірках. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія. Соціальні комунікації*. 2011. Вип. 24. С. 100–106.
5. Грещук В. В. Теоретичні засади основоцентричної дериватології. *В. В. Грещук, Р. О. Бачкур, І. Ф. Джочка, Н. М. Пославська. Нариси з основоцентричної дериватології* / за ред. Василя Грещука. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. С. 6–38.
6. Грещук В. Словотвірна спроможність українських похідних дієслів (Кушлик О. П. Словотвірна парадигматика похідних дієслів в українській мові : [монографія] / О. П. Кушлик. – Дрогобич : Коло, 2015. – 384 с.) : рецензія. *Українознавчі студії*. 2016–2017. № 17–18. С. 215–219.
7. Жагаляк І. Семантичні особливості інтер'єктивів. *Studia Methodologica*. 2003. Вип. 13. С. 26–33.
8. Куриленко В. М. Лексика тваринництва поліських говорів. Суми : МДВВП «Мрія», 1991. 124 с.
9. Курило О. Й. Відвигукова лексика сучасної української літературної мови : склад та структура : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Ужгород, 2001. 20 с.
10. Кушлик О. П. Словотвірна парадигматика похідних дієслів в українській мові : монографія. Дрогобич : Коло, 2015. 384 с.
11. Кушлик О. П. Типологія словотвірних парадигм похідних дієслів в українській мові : дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2016. 508 с.
12. Кушлик О. П. Контекстна й інтонаційна неоднорідність емотивних вигуків української мови як детермінатор словотвірного потенціалу мотивованих ними дієслів. *Філологічні науки та перекладознавство : європейський потенціал*.

матеріали Міжнародної наукової конференції з філологічних наук (3–4 листопада 2022 року, м. Ченстохова, Польща). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. Р. 24–29.

13. Кушлик О. П. Засади систематизування відвигукових дієслів української мови як вершини словотвірних парадигм. *Науковий вісник Дрогобицького державного педа-гогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*. 2022. Вип. 18. С. 16–24.

14. Лозко Г. С. Українське народознавство. Вид. 3, доповн. та перероб. Київ : Вид-во «АртЕк», 2006. 472 с.

15. Марєєв Д. А. Зі спостережень за вигуками для підкликання та відгону птахів у східнополіських говірках. *Лінгвістика*. 2019. № 2 (41). С. 31–42.

16. Мацько Л. І. Інтер'єктиви в українській мові : навчальний посібник. Київ : КДПІ, 1981. 131 с.

17. Мацько Л. І. Семантика вигуків та звуконаслідувань. *Українська мова і література в школі*. 1985. № 2. С. 56–62.

18. Прилипка Н. П. Вигуки, якими кличуть та відганяють свійських птахів (ареальна характеристика і генеза). *Українська діалектна лексика : зб. наук. праць*. Київ : Наукова думка, 1987. С. 31–45.

19. Пуйо Й. Ю. Спостереження над вигуками і вигуковими словами українських говорів району Карпат. *XIV Республіканська діалектологічна нарада : тези доповідей*. Київ : Наукова думка, 1977. С. 125–126.

20. Тищенко Т. М. Вокативні інтер'єктиви у східнополіських говірках. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2012. Вип. 31. С. 151–154.

21. Шеремета Н. П. Південноволинсько-подільське діалектне порубіжжя (за матеріалами тваринницької лексики) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2000. 18 с.

22. Шкурко Г. В. Назви, пов'язані з традиційними видами транспорту та комунікаціями, в українських говорах Закарпаття : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Ужгород, 2021. 347 с.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

ВТССУМ – Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.

СУМ – Словник української мови : в 11 т. Київ : Наукова думка, 1970–1980. Т. I–XI.

СУМ-20 – Словник української мови : у 20 т. Київ : Наукова думка, 2010–2018. Т. I–IX. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=82878&page=2555>

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Андрушків Б., Моховик Н., Погайдак О. Життємір, або Воєнно-повоєнні дороги західняка Попадюка та патріота України – Штірліца. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. 256 с.

2. Багрянний І. Огненне коло : повість. Вибрані твори : у 2 т. Київ : Юніверс, 2006. Т. 2. С. 379–526.

3. Біанкі В. Мурзук. Одинець : повісті. Київ : Держвидав, 1961. 134 с.

4. Волошенюк І. Два ангели на велосипедах. Вінниця : О. Власюк, 2003. 426 с.

5. Гавриш В. Моя Канада і я : Спогади й розповіді про українських піонерів у Канаді. Едмонтон : [б.в.], 1974. 349 с.

6. Гермаківський І. Шипуни : роман-трилогія. Кн. 2 : У полисках зорі. Тернопіль : Лілея, 2003. 200 с.

7. Глухенький М. Коліївщина : історичний роман. Київ : Дніпро, 1989. 396 с.

8. Данилишин О. Повстанськими стежками Жидачівського краю. Підрозділи, бункери, криївки, рої. Львів : Вид-во «Астролябія», 2020. URL: https://www.google.com.ua/books/edition/Повстанськими_стежка/VZh9EAAAQBAJ?hl=uk&gbpv=1&dq=війокання&pg=PT31&printsec=frontcover

9. Загребельний П. Твори в 6 т. : Т. 1: Розгін : роман. Київ : Дніпро, 1979. 575 с.

10. Загребельний П. Твори в 6 т. : Т. 2: Диво : роман. Київ : Дніпро, 1979. 575 с.

11. Зубанич Ф. Полонина : лірична сюїта. Київ : Молодь, 1980. 199 с.

12. Іванічук Р. Орда : історичний роман. Київ : Український центр духовної культури, 1994. 192 с.

13. Іванічук Р. Одна хлібина на двох : новели про любов. Львів : Срібне слово, 2004. 159 с.

14. Ільченко О. Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і чужа молодиця : український химерний роман з народних уст. Харків : Фоліо, 2009. 700 с.

15. Капельгородський П. Повісті, оповідання, п'єси, гуморески, поезії, публіцистика, спогади. Київ : Дніпро, 1982. 486 с.

16. Кузнєцова Є. Спитайте Мієчку. Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. 272 с.

17. Мушкетик Ю. Яса : роман / післямова В. А. Смолія. Київ : Дніпро, 1990. 831 с.

18. Мушкетик Ю. На брата брат. Харків : Фоліо, 2006. 317 с.

19. Мушкетик Ю. Гетьманський скарб. Харків : Фоліо, 2006. 234 с.

20. Нестайко В. Кузя, Зюзя і компанія : казкові повісті. Київ : Вид-во «Країна мрій», 2012. 280 с.

21. Сливинський О. Плач флюяри. Київ : Радянський письменник, 1988. 342 с.

22. Сняданко Н. Амаркорд : збірка романів. Харків : Фоліо, 892 с.

23. Шлапак Б. Мандрі імпресаріо : роман-хроніка. Київ : Кит, 2009. 271 с.

24. Шевчук Вас. Страсті за Миколаєм : Микола Лисенко : роман. Київ : Пульсари, 2007. 605 с.

REFERENCES

1. Horodenska, K. H. (2017). Slova-rechennia [Words-sentences]. *Vykhovanets, I. R., Horodenska, K. H., Zahnitko, A. P., Sokolova, S. O. Hramatyka suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy. Morfolohiia*. Kyiv: Vydavnychi dim Dmytra Buraho, 732–750 [in Ukrainian].

2. Horpnych, V. O. (2004). Morfolohiia ukrainskoi movy [Morphology of the Ukrainian language]: pidruchnyk. Kyiv: Akademiia [in Ukrainian].

3. Hrytsenko, P. Yu. (1982). Tvarynnytska leksyka ukrainskykh zakhidnostepovykh hovirok. Pytannia orhanizatsii tematychnoi hrupy [Animal vocabulary of Ukrainian western steppe dialects. The issue of organizing a thematic group]. *Struktura ukrainskykh hovoriv*. Kyiv: Naukova dumka, 142–170 [in Ukrainian].
4. Huivaniuk, N. (2011). Vyhuky u bukovynskykh hovirkakh [Interjections in Bukovinian dialects]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii*, 24, 100–106 [in Ukrainian].
5. Greshchuk, V. V. Teoretychni zasady osnovotsentrychnoi deryvatolohii. V. V. Greshchuk, R. O. Bachkur, I. F. Dzhochka, N. M. Poslavska. *Narysy z osnovotsentrychnoi deryvatolohii / za red. Vasyliia Greshchuka*. Ivano-Frankivsk: Misto NV, 3–38 [in Ukrainian].
6. Greshchuk, V. (2016–2017). Slovtvirna spromozhnist ukrainskykh pokhidnykh diiesliv (Kushlyk O. P. Slovtvirna paradyhmtyka pokhidnykh diiesliv v ukrainskii movi: [monohrafiia] / O. P. Kushlyk. – Drohobych: Kolo, 2015. – 384 s.) [Word-forming ability of the Ukrainian secondary verbs (Kushlyk O. P. Word-forming paradigmatics of the secondary verbs v ukrainskii movi: [monohrafiia] / O. P. Kushlyk. – Drohobych: Kolo, 2015. – 384 s.): retsenziia. *Ukrainoznavchi studii*, 17–18, 215–219 [in Ukrainian].
7. Zhahaliak, I. (2003). Semantychni osoblyvosti interiektyviv [Semantic features of interjections]. *Studia Methodologica*, 13, 26–33 [in Ukrainian].
8. Kurylenko, V. M. (1991). Leksyka tvarynnystva poliskykh hovoriv [Livestock vocabulary of Polissya dialects]. Sumy: Mriia [in Ukrainian].
9. Kurylo, O. Y. (2001). Vidvyhukova leksyka suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy: sklad ta struktura [De-interjection lexis of modern Ukrainian literary language: composition and structure]. Uzhhorod [in Ukrainian].
10. Kushlyk, O. P. (2015). Slovtvirna paradyhmtyka pokhidnykh diiesliv v ukrainskii movi [Word-forming paradigmatics of the secondary verbs]: monohrafiia. Drohobych: Kolo [in Ukrainian].
11. Kushlyk, O. P. (2016). Typolohiia slovtvirnykh paradyhm pokhidnykh diiesliv v ukrainskii movi [Typology of secondary verbs in the Ukrainian language]. (Dysertatsiia doktora filolohichnykh nauk). Drohobych [in Ukrainian].
12. Kushlyk, O. P. (2022). Kontekstna y intonatsiina neodnorodnist emotyvnnykh vyhukiv ukrainskoi movy yak determinant slovtvirnogo potentsialu motyvovanykh nymy diiesliv [Contextual and intonational heterogeneity of emotional interjections of the Ukrainian language as a determinant of the word-forming potential of verbs motivated by them]. *Filolohichni nauky ta perekladoznavstvo: yevropeiskyi potentsial: materialy Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii z filolohichnykh nauk (3–4 lystopada 2022 roku, Chenstokhova, Polshcha)*. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 24–29 [in Ukrainian].
13. Kushlyk, O. P. (2022). Zasady systematyzuvannia vidvyhukovykh diiesliv ukrainskoi movy yak vershyny slovtvirnykh paradyhm [Principles of systematizing Ukrainian interjectional verbs as the top of word-forming paradigms]. *Naukovyi visnyk Drohobytskoho derzhavnogo peda-hohichnogo universytetu imeni Ivana Franka. Serii: Filolohichni nauky (movoznavstvo)*, 18, 16–24 [in Ukrainian].
14. Lozko, H. S. (2006). Ukrainske narodoznavstvo [Ukrainian ethnography]. Vyd. 3, dopovn. ta pererob. Kyiv: Vyd-vo “ArtEk” [in Ukrainian].
15. Marieiev, D. A. (2019). Zi sposterezhen za vyhukamy dla pidklykannia ta vidhonu ptakhiv u skhidnopoliskykh hovirkakh [From observations of interjections for calling and driving away birds in Eastern Polish dialects]. *Linhvistyka*, 2 (41), 31–42 [in Ukrainian].
16. Matsko, L. I. (1981). Interiektivy v ukrainskii movi [Interjections in the Ukrainian language]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: KDPI [in Ukrainian].
17. Matsko, L. I. (1985). Semantyka vyhukiv ta zvukonasliduvan [Semantics of the interjections and onomatopoeia]. *Ukrainska mova i literatura v shkoli*, 2, 56–62 [in Ukrainian].
18. Prylypko, N. P. (1987). Vyhuky, yakymy klychut ta vidhaniaut sviiskykh ptakhiv (arealna kharakterystyka i heneza) [Interjections used to call and drive away domestic birds (areal characteristics and genesis)]. *Ukrainska dialektna leksyka: zb. naukovykh prats*. Kyiv: Naukova dumka, 31–45 [in Ukrainian].
19. Puio, Y. Yu. (1977). Sposterezhennia nad vyhukamy i vyhukovymy slovamy ukrainskykh hovoriv raionu Karpat [Observations on interjections and interjection words of the Ukrainian dialects of the Carpathian region]. *XIV Respublikanska dialektolohichna narada: tezy dopovidei*. Kyiv: Naukova dumka, 125–126 [in Ukrainian].
20. Tyschenko, T. M. (2012). Vokatynni interiektivy u skhidnopolidskykh hovirkakh [Vocative interjections in Eastern Podolian dialects]. *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnogo universytetu imeni Ivana Ohienka. Filolohichni nauky*, 31, 151–154 [in Ukrainian].
21. Sheremeta, N. P. (2000). Pivdenovolynsko-podilske dialektne porubizhzhia (za materialamy tvarynnytskoi leksyky) [South Volyn and Podillia Border Dialects (on the material of animal vocabulary)]. (Avtoreferat dysertatsii kandydata filolohichnykh nauk). Kyiv [in Ukrainian].
22. Shkurko, H. V. (2021). Nazvy, poviazani z tradytsiinymy vydamy transportu ta komunikatsiiamy, v ukrainskykh hovorakh Zakarpattia [The names related to the kinds of traditional transport and communications in the Ukrainian Transcarpathian dialects]. (Dysertatsiia kandydata filolohichnykh nauk). Uzhhorod [in Ukrainian].

DICTIONARIES

- BTCCYM** – Busel, V. T. (ed.) (2009). Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Kyiv; Irpin: VTF “Perun” [in Ukrainian].
- CYM** – Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 t. (1970–1980). [Dictionary of the Ukrainian language]. Kyiv: Naukova dumka, I–XI [in Ukrainian].
- CYM-20** – Slovnyk ukrainskoi movy: u 20 t. (2010–2018). [Dictionary of the Ukrainian language]. Kyiv: Naukova dumka, I–IX. Retrieved from: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=82878&page=2555> [in Ukrainian].

SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

1. Andrushkiv, B., Mokhovyyk, N., Pohaidak, O. (2004). Zhyttiemiir, abo Voiienno-povoienni dorohy zakhidniaka Popadiuka ta patriota Ukrainy – Shtirlitsa [Life-measure, or the War and Post-War Roads of the Westerner Popadyuk and the Patriot of Ukraine – Shtirlitsa]. Ternopil: Pidruchnyky i posibnyky [in Ukrainian].
2. Bahrianyi, I. (2006). Ohnenne kolo [Fire circle]: povist. *Vybrani tvory*: u 2 t. Kyiv: Yunivers, 2, 379–526 [in Ukrainian].
3. Bianki, V. (1961). Murzuk. Odynets [Murzuk. Loner]: povisti. Kyiv: Derzhvydav [in Ukrainian].
4. Volosheniuk, I. (2003). Dva anhlely na velosypedakh [Two angels on bicycles]. Vinnytsia: O. Vlasiuk [in Ukrainian].
5. Havrysh, V. (1974). Moia Kanada i ya: Spohady y rozpovidi pro ukrainskykh pioneriv u Kanadi [My Canada and I: Memories and stories about Ukrainian pioneers in Canada]. Edmonton [in Ukrainian].
6. Hermakivskiy, I. (2003). Shypuny [Shypins]: roman-trylohiia. Kn. 2: U polyskakh zori [In the twinkling of the stars]. Ternopil: Lileia [in Ukrainian].
7. Hlukhenkyi, M. (1989). Koliivshchyna [Kolyivshchyna]: istorychnyi roman. Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
8. Danylyshyn, O. (2020). Povstanskymy stezhkamy Zhydachivskoho kraiu. Pidrozdily, bunkery, kryivky, roi [Along the rebel paths of the Zhydachiv region. Units, bunkers, hideouts, swarms.]. Lviv: Vyd-vo “Astroliabiiia” [in Ukrainian].
9. Zahrebelnyi, P. (1979). Tvory v 6 t.: T. 1: Rozghin [Dispersal]: roman. Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
10. Zahrebelnyi, P. (1979). Tvory v 6 t.: T. 2: Dyvo [Miracle]: roman. Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
11. Zubanych, F. (1980). Polonyna [Polonaise]: lirychna suita. Kyiv: Molod [in Ukrainian].
12. Ivanychuk, R. (1994). Orda [Horde]: istorychnyi roman. Kyiv: Ukrainskyi tsentr dukhovnoi kultury [in Ukrainian].
13. Ivanychuk, R. (2004). Odnа khlibyna na dvokh [One bread for two]: novely pro liubov. Lviv: Sribne slovo [in Ukrainian].
14. Ilchenko, O. (2009). Kozatskomu rodu nema perevodu, abo zh Mamai i chuzha molodytsia [The Cossack lineage is not over, or Mamai and a foreign young lady]: ukrainskyi khymernyi roman z narodnykh ust. Kharkiv: Folio [in Ukrainian].
15. Kapelhorodskiy, P. (1982). Povisti, opovidannia, piesy, humoresky, poezii, publitsystyka, spohady [Novels, short stories, plays, humor, poetry, journalism, memoirs]. Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
16. Kuznietsova, Ye. (2021). Spytajte Miietchku [Ask Miechka]. Lviv: Vyd-vo Staroho Leva [in Ukrainian].
17. Mushketyk, Yu. (1990). Yasa [Yasa]: roman. Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
18. Mushketyk, Yu. (2006). Na brata brat [Brother to brother]. Kharkiv: Folio [in Ukrainian].
19. Mushketyk, Yu. (2006). Hetmanskyi skarb [Hetman’s treasure]. Kharkiv: Folio [in Ukrainian].
20. Nestaiko, V. (2012). Kuzia, Ziuzia i kompaniia [Kuzia, Zuzia and company]: kazkovi povisti. Kyiv: Vyd-vo “Kraina mrii” [in Ukrainian].
21. Slyvynskiy, O. (1988). Plach floiary [The cry of the florescence]. Kyiv: Radianskyi pysmennyk [in Ukrainian].
22. Sniadanko, N. (2012). Amarkord [Amarkord]: zbirka romaniv. Kharkiv: Folio [in Ukrainian].
23. Shlapak, B. (2009). Mandry impresario [Travels of an impresario]: roman-khronika. Kyiv: Kyt [in Ukrainian].
24. Shevchuk, Vas. (2007). Strasti za Mykolaiem: Mykola Lysenko [Passion for St. Nicholas: Mykola Lysenko]: roman. Kyiv: Pulsary [in Ukrainian].